

Čtení na předpis

Autor: Mgr. Edita Vališová

Číslo: roč. 2, č. 4/2016

Rubrika: Impulsy na webu

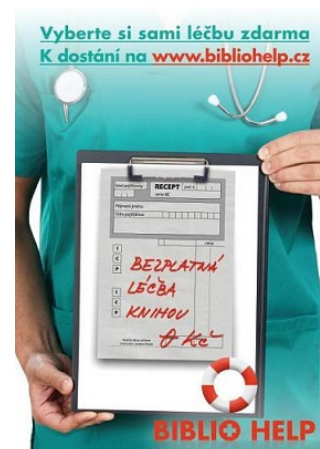
Klíčová slova:

knihy, knihovny, projekty, čtenářství, webový portál, databáze, expresivní terapie, biblioterapie, prožitek, literatura, psychoterapie, terapie, webové služby

Příspěvek se zabývá terapeutickou rolí čtení, biblioterapií, v praktickém pojetí webového portálu BiblioHelp nabízejícího rozcestník knih vhodných pro biblioterapeutickou praxi neboli léčbu knihou.

Úvod

Čtete rádi? Přináší vám čtení kromě nových poznatků či rozvoje fantazie a tvořivosti také radost, úlevu, zklidnění, zábavu, relaxaci – jedním slovem zážitek? V mnoha případech je tomu jistě tak, a proto i na proces čtení (vyjma jeho dalších zejm. psychologických a pedagogických funkcí) [1] můžeme pohlížet z pohledu terapeutického neboli léčebného. Prožitek čtení pak řadíme obdobně jako třeba hudební nebo výtvarný projev do oblasti [expresivních terapií](#) a ocitáme se na poli **biblioterapie**.

Čtením knih (naučných i beletristických) můžeme získat vzhled do určitého problému či zdánlivě neřešitelné situace, pomoci nám může konkrétně vyřčená rada, ztotožnění se s jednáním nám blízké literární postavy či autority, získat lze nadhled, rozšířit si obzory, rozvíjet cit, vnímavost atd. atd. Má proto každá kniha léčebný potenciál? V té nejobecnější rovině snad ano, existují však konkrétní tituly, s nimiž se pracuje v praxi a které lze v té či oné situaci ke čtení doporučit, ať už k četbě individuální nebo skupinové. Získat takový „seznam“ a převést jej do webového prostředí se stalo hlavním cílem projektu [BiblioHelp](#), webového portálu nabízejícího rozcestník knih vhodných pro biblioterapeutickou praxi.

O webu a jeho knihách

Smyslem projektu byla online prezentace pečlivě vybraných titulů, jež se stala v době svého vzniku (2010) unikátním webovým knižním počinem, což z hlediska tematického zaměření platí do značné míry stále, přestože web již není aktualizován.

Portál chtěl především cílit na laickou veřejnost pro jakoukoliv věkovou kategorii čtenáře (děti, mládež, dospělí, senioři), sekundárně být přínosem odborníkům v oboru.

Knihy, které v obsahu portálu najdete, byly vybrány na základě konzultací s profesionály působícími ve sféře pomáhajících profesí. Oslovena byla pestrá škála lékařů, psychologů, sociálních pracovníků, speciálních pedagogů, knihovníků-specialistů aj. ([seznam odborníků](#)); po spuštění portálu mohli svými tipy přispívat i sami [čtenáři](#). Pokrytí knih zůstalo široké – zastoupeny jsou jak **beletristické** (pohádky, příběhy, romány...), tak **naučné** knižní tipy (příručky, monografie, eseje...) včetně titulů na pomezí obou žánrů (úvahy, rozhovory, autobiografie...) a **poezie**, celkově v počtu cca 600 knih. Web je strukturován jako rozcestník. Původně byly knihy rozděleny do čtyř zájmových oblastí: 1) [Psychické problémy](#), 2) [Fyzické problémy](#), 3) [Sociální problémy a životní situace](#) a 4) [Terapeutická praxe](#). Vzhledem k aktuálním webovým trendům a při dalších pracích na rozvoji stránek přibyla specifická kategorie 5) [Audioknih](#) a 6) [Pohádkoterapie](#), která jako jediná u svých knih nabízí kromě základního popisu titulu a doporučujícího textu i metodický návod, jak s knihou např. během knihovnické lekce pracovat.

Jak vypadají záznamy titulů?

U knihy je uvedeno, kdo ji doporučil, do jaké kategorie spadá, jakého je žánrového určení, a přidány jsou i štítky neboli klíčová slova, neboť témata knih se samozřejmě překrývají a hlavní dělicí kategorie působí především orientačně. Následuje krátký popis díla – buď ve formě doporučení odborníka, anebo jde o přejetý webový text – a příp. i ukázka (v některých případech lze listovat v záznamech Google Books). V závěru jsou odkazy na další obdobné knihy z portálu. Aby se k titulu mohl čtenář co nejrychleji dostat, je přidán odkaz **Koupit knihu/audioknih** (prohledávání prostřednictvím služby heureka.cz) a samozřejmě nechybí ani možnost hledat v katalozích knihoven **Vypůjčit knihu** (přesměrování realizováno Jednotnou informační bránou).

To by se zvěrolékaři stát nemělo

 [Koupit knihu](#)

 [Vypůjčit knihu](#)

 [V katalogu BETH](#)

Název: To by se zvěrolékaři stát nemělo

Autor: James Herriot

Doporučili	Mgr. Zuzana Vojáčková , Ing. Luboš Svoboda
V kategorii	Životní mezníky, změny a rozhodnutí
Další kategorie	Kniha mého srdce
Žánr	Beletrie
Věková kategorie	Dospělí
Štítky redakce	zvířata , životní osudy , volba povolání , příroda , přátelství , optimismus , láska , autobiografie
Štítky uživatelů	zvěrolékař

Napsali o knize

“*Příběhy veterináře před druhou světovou válkou. Úsměvná kniha je balzámem a pohlázením duše. Dílko je plné laskavého a velmi příjemného humoru. Ostatně totéž platí i pro další pokračování knihy.*

[Ing. Luboš Svoboda](#)

Ukázka z knihy

Také si pamatuji na den, kdy jsem stál v záři slunce a díval se dolů na dlouhé kilometry husté mlhy, které se čechraia jako vata kolem černých chomáčů stromů a vrcholů skal. Ale dnes se konečně mřížky polí provalovaly ve slunci a vzduch byl dokonce i tady nahoře ztěžklý vůní léta. Věděl jsem, že dole musí být lidé, kteří pracují v hospodářství, ale neviděl jsem nikde živou duši. A naplnil mě úplně a dokonale klid a mír, který jsem vždycky našel v tom tichu a v té pustině.

Vyhledávání a sdílení

Díla lze prohledávat přes kategorie ([databáze knih](#)), [rejstříky](#) (abecední seznamy autorů, knihy aj.), vyhledávat fulltextově, tematicky pomocí [štítků](#), filtrovat z hlediska věku čtenáře, pohlaví aj. a nechybí ani seznam knih, které obsahují [e-verzi](#) textu vloženého jako PDF soubor k záznamu. Knihy lze sdílet na sociálních sítích Facebook a Twitter.

Závěr

Pokud si stránky BiblioHelpu proklikáte, zjistíte, že např. Karafiátovi [Broučci](#) jsou „úžasná knížka, která nenásilně řeší rodinné a sourozenecké vztahy, nemoci, smrt i invaliditu“, že [Děvčátko Momo](#) je „ukázkou toho, jak i zdánlivě slabé a bezbranné dítě může zachránit své přátele před zloději času...“ nebo že [Knihy džunglí](#) „se velmi osvědčily při biblioterapii na dětských onkologických odděleních“ apod.

Líbí se vám web? Mohl by být pro vaši práci s dětským čtenářem i v současné době přínosem? Pokud ano, pak tato práce měla smysl.

Poznámky

[1] Více viz VALIŠOVÁ, Edita. *Webová podpora biblioterapie zaměřená na projekt BiblioHelp*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a knihovnictví, Kabinet informačních studií a knihovnictví, 2010. 136 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Škyřík.

Zdroje

VALIŠOVÁ, Edita. *Webová podpora biblioterapie zaměřená na projekt BiblioHelp*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a knihovnictví, Kabinet informačních studií a knihovnictví, 2010. 136 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Škyřík.

VALIŠOVÁ, Edita. Léčba knihou v podání projektu BiblioHelp. *Ikaros [online]*, 2009, r. 13, č. 11. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://ikaros.cz/node/13281>.

VALIŠOVÁ, Edita. BiblioHelp - léčba knihou. *Inflow [online]*, 2009, roč. 2, č. 11. ISSN 1802-9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/bibliohelp-lecba-knihou>.

Citace

Vališová, Edita. Čtení na předpis. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství [online]*. roč. 2, č. 4/2016 [cit. 2016-10-26].

Dostupný z WWW: impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/cteni-predpis.
ISSN 2336-727X.